

Minnesanteckningar utvärderingsnätverkets möte 21 juni

Plats: SKL, Hornsgatan 20, Stockholm

Lokal: Lilla hörsalen

Välkommen!

Frida Andersson, Tillväxtverket och Sara Modig, ModigMinoz inledde mötet och hälsade välkomna.

Vad är på gång i din organisation? Vi delar!

Örebro: Ny RUS på gång. Ju mer vi håller på – desto mer inser vi att vi är tillbaka i gamla RUS:en. Idrott, kultur, besöksnäring sista pusselbiten nu på plats. Alla har jobbat med handlingsplanen för jämställd regional tillväxt.

Skåne: Digital satsning kring uppföljningen av RUS:en. Uppdateras löpande när ny statistik kommer. Funderar kring om möjligt följa upp strukturfonderna med hjälp av samma plattform.

Dalarna: RUSen är två år gammal, men känns ändå som den behöver revideras. En period av förändring? Ny ledning som håller på att lära sig vad regional tillväxt är + regionbildningsfrågor. Stor förvirring. Analyserna INFÖR arbetet viktigt – men utvärderingarna lite i skymundan. Alla sitter och uppfinner sina hjul – finns behov av samsyn?

Göran från Vinnova: kommer en ny Vinnväxtutlysning 2019 – funderingar på ett utvecklingsarbete som eventuellt skulle kunna involvera Reglab.

Jönköping: Återupptaget arbete med RUS:en, sneglar på Skåne i att visualisera. Görs en hel del förstudier – men vem bryr sig om efterstudier?

Gotland: har just fått 100 miljoner till näringslivsutveckling – oklart vad det ska gå till.

Värmland: snart halvägs i RUSen. Funderar på halvvägsuppföljning av de 33 målen – en större analys av dessa är på gång.

Norrbottnen: Halvtidsuppföljning av RUS presenteras förhoppningsvis i höst. Handlingsplaner med aktiviteter framtagna för RUS:en.

Västerbotten, Västernorrland, Jämtland samarbetar man i analyssamverkan Norr. Projektet rullar på – befinner sig just nu i första steg, med kartläggning av vad man ska göra. Kartlägger programlogiken i RUS:arna för att hitta ett sätt att jobba systematiskt med uppföljning och utvärdering. WS:s under hösten.

VGR: Halvtidsutvärdering av VG2020 på gång. För ett år sedan stor omorganisation, med mer integrerade frågor inom analys och utvärdering – håller på att ta fram en ny modell för detta.

Tillväxtverket: Under hösten tar man fram en mall för slutrapportering för projekt inom ERUF. Vill få in synpunkter på detta från nätverket! Vad är relevant för de regionala utvärderingsresurserna? Genomgående höga ambitioner om användarvänligt och användbart. Vill ha återkoppling för att utveckla detta. Återkommer gällande det.

Utvärdering a la Stockholmsmodellen

Jonas Örtquist, Länsstyrelsen i Stockholm

Jonas pratar om hur strukturfondspartnerskapet har en strategisk roll som plattform. Det handlar om att samla det regionala ledarskapet som har en historia av att vara splittrad i Stockholm. Många av de underlag som har tagits fram har indikerat att det finns en potential i att stärka ledarskapet. Samtidigt har det funnits brister i lärande från insatser, inte minst vad gäller strukturfonderna – både ERUF och ESF.

Stockholmsmodellen handlar om att arbeta proaktivt och koppla finansiering till aktuella och strategiska utvecklingsområden – under hållbar stadsutveckling som paraply. Det är en styrmodell för att stärka governancestrukturen. 2,3 miljarder totalt. Hittills 20 projekt och 0,5 miljarder budgeterat. Det är centralt att skapa ett lärande kring detta.

De har olika komponenter – där utvärdering av själva Stockholmsmodellen är en viktig pusselbit. Projektportföljanalys och dialogplattformar där bland annat projektutvärderarna ingår är andra viktiga bitar. Den löpande utvärderingen av själva modellen är en viktig process för reflektion under genomförandet. SWECO har fått uppdraget och kommer även att titta bakåt på erfarenheten från föregående programperiod. Syftet med utvärderingen är både att öka kunskaperna från strukturfondsinsatserna och stärka samarbetet.

Utvärdering för utveckling!

Sara Modig, ModigMinoz

Under ledning av Sara delar vi erfarenhet och diskuterar frågor som: Hur vi ser till att våra utvärderingar kommer till användning? Exempel på när det har fungerat bra och dåligt. Sara delar in gruppen i mindre grupper som får diskutera frågorna sin emellan.

I diskussionen som följer framkommer att det som saknas idag är strategiska utvärderingar – över programnivå. Mycket utvärdering görs på programnivå vilket inte alltid bidrar till ett strategiskt lärande. Utvärdering på insatsnivå leder ofta mest till lärdomar för den specifika insatsen. Detta är en erfarenhet som flera har.

- Det finns också en erfarenhet av att när man gjort utvärderingen så ger den inte riktigt svar på de frågor man hade. Och då känns det "för sent" att fördjupa frågorna. Ett sätt att hantera detta skulle kunna vara att ha seminarier kring resultat från utvärderingen lite mer frekvent under genomförandet.
- Man behöver en modell för systematiskt lärande. Det är något som man nu håller på att arbeta med. Det finns teoretiska modeller, men den praktiska tillämpningen är bristande. Det kan vara bra att ta utgångspunkt i en teori, men det gäller sedan att hitta former som fungerar i praktiken

Västra Götaland har kommit en bit och har en struktur. De tycker att en fördel med det är att ha en tydlig mottagare – i form av t.ex. en nämnd. Det räcker inte att leverera resultat från utvärdering en gång – utan man måste återupprepa det och "nöta" in det. Det sker ett lärande men det kan ofta vara informellt. Idén om hyllvärmare är kanske felaktig - spridningen går till på mer eller mindre explicita sätt.

I Värmland har man erfarenhet av att försöka arbeta in utvärderingsperspektivet från början. Man använder sig av ett LFA perspektiv. Jönköping och Gotland tycker att deras arbete är inspirerande. Även om man har begränsade resurser så kan man arbeta smart med utvärdering. Det efterlyses att man kanske behöver bli "pådyvlat" en metod och verktyg. De menar att Tillväxtverket är den naturliga parten att i så fall utveckla detta med.

Evaluation - for innovation and policy development

Jen Rae, NESTA

Jen presenterar Nesta och lägger fokus på hur kunskap kan och bör användas i utveckling av politik. Hon betonar särskilt betydelsen av att "testa" politiska interventioner och lära successivt – genom loopar eller i enlighet med deras "standards of evidence". Det är inte lätt – politik har en tendens att inte vilka vara alltför välinformerade.

I diskussionen som följer lyfts frågan om metoder för att få politiker att ta till sig ny kunskap. Jen menar att det är en bra utgångspunkt att fundera på vad politikern vill åstadkomma och se om man kan hitta ett sätt att få det att gå i linje med den kunskap som tjänstemännen utvecklat. Kan exempelvis ett mer experimentativt förhållningssätt vara ett svar på något av politikens behov?

Någon lyfter att det är svårt att argumentera för experiment när man har begränsade resurser. Jen menar att det lika väl kan vara då det är lättast. OM man har lite resurser är det ju verkligen viktigt att de ger resultat. I en situation av budgetbegränsningar kan det vara så att idén om att testa och utvärdera för att veta vad som funkar är lättare än i en expansiv situation.

Om man ska skapa upp framgångsrika insatser så är den regionala nivån för liten. Då krävs det att man kan lära över de regionala gränserna och uppmärksamma vad som funkar nationellt. Då behövs det en nationell aktör som binder ihop det arbetet. Jen kopplar det till att de i UK har en nod för smart specialisering som binder ihop de olika regionerna – och de kopplar lärande till det. Detta har vi även i Sverige – tanken är att det ska fungera lika dant.

Vad tar vi med oss hem?

Efter Jens presentation ber Sara alla i gruppen att fundera över vad man tar med sig hem och vilka frågor som man skulle vilja ta upp i nätverket framöver. Det som kommer fram är bland annat:

- Hur kan man överföra goda exempel mellan regionerna
- Vem utvärderas det för och på vilken nivå?
- Metodfrågor
- Programlogik och systemnivå
- Praktiska fall kring hur man har utvecklat politiken
- Hur kan man arbeta experimentellt? Kanske ge mer konkreta exempel på hur det används.
- Hur utvärderar man kluster?

I diskussionen kommer det fram att nätverket i sig kan ses som ett svar på problemet med bristande resurser och dela erfarenheter. Gemensam utvärdering. Kanske skulle man kunna hitta något som man skulle kunna utvärdera på samma sätt?

Kanske hitta typer av metoder som vi kan "testa" kopplat till ERUF. Vilka typer av insatser kan vara lämpliga? Med motiveringen att det inte är värt att göra per program. Man skulle kunna använda en modell där alla fick sortera in sitt arbete. Det skulle bli mer överblickbart. Det vore också bra om de nationella myndigheterna kunde enas om en modell.

Frågor i ropet...

Göran berättar om vad som är på gång i utvecklingen av Vinnväxt. Vinnväxt initiativen har krav på att 5% ska gå till **strategiskt lärande**. De har blandade erfarenheter och ser att det kräver en del insatser för att få det att fungera som det är tänkt. De har nu utvecklat "kravspec" för lärandet. Det handlar om att säkerställa kvalitén i rapportering. Svårigheten är att hitta mellannivån – där de enskilda projekten möter de övergrinade visionerna och målen. De ställer högre krav på omvärldsanalys. Här funderar de på om man inte skulle ha en funktion utanför de enskilda initiativen – som skulle stötta detta.

De försöker fånga systemet – genom att be initiativen att även beskriva hur de är aktiva i andra processer inom regionen. Lärande strategin handlar även om att de som är ägare till initiativen ska se en poäng i att fånga även mjuka och implicita former av resultat.

De har även gjort en **effektstudie**. Fokus för den handlade om att fånga systemfrågorna. Det finns en ambitiös metodbilaga där man beskriver hur man utvärderar kluster. En del av metoden är att arbeta med kontrollgrupper. De resultat som kommer fram av det indikerar att de företag som deltar har en positiv utveckling i jämförelse med jämförbara företag. De ser även att utvecklingen stärks särskilt på längre sikt.

Skillnaden mellan Vinnväxt/innovationssystemtanken och "vanliga" klusterprogram är en starkare koppling till forskning. Därför är utvecklingen inom forskningen också ett viktigt resultat. De skulle vilja se mer av en internationell uppkoppling. Den biten är svår att utvärdera.

Inför nästa möte

I arbetsgruppen inför nästa möte ingår Jönköping och Jämtland. Under hösten kommer det att skickas ut en enkät till nätverkets medlemmar för att få en indikation på om man tycker att det fyller sin funktion och ge synpunkter på hur man vill att det ska utvecklas framöver.

Madelene Nilsson Skåne lägg till listan.